

İnsan kaynağının okuma yazma oranıyla ölçülen ortalama düzeyi, endüstriyelleşmenin ilk aşamalarında çok az önemliydi. Bir başka deyişle, okuma yazma bilen insan sayısı büyüme için kendi başına önemli değildi. **Önemli olan seçkinlerin, ileri metinleri okuyan iyi eğitilmiş insanların sayısıydı.**

Böylesi metinlerin okunmasının yaratıcı ve girişimci etkinlikleri tam olarak nasıl etkilediği, tabii ki bir gizemdir. Ama ikisinin de merak, bilimsel yaratıcılık, en son teknolojiye erişim ve ekonomik verimi artırma isteği gibi gözlemlenemeyen özelliklerle ilgili olduğu söylenebilir.

BUGÜN İÇİN ÇIKARIM

Bu buluştan zamanımız için çıkarımlar yapabilir miyiz? Modern araştırmalar, **eğitimin ekonomik büyüme için yararlarının apaçık olmadığını gösteriyor** (12, 13).

Toplam insan kaynağı bir ekonominin büyüme hızını açıklamak için yeterli bir istatistik değildir; bunun yanında **insan kaynağının nasıl aynışığını** (yüksek eğitilmişler ya da daha yaygın eğitim) ve ekonominin dünyadaki teknoloji sınırına ne kadar yakın olduğunu bilmemiz gerekiyor (14).

Teknolojik sınırdaki ekonomilerde en iyi ve en zekilerin eğitilmesi için yatırım yapmak, tüm dağılımın ortalamasını yükseltmek kadar önemli olabilir. Dünyanın kalını, yani icat etmek yerine taklit eden ve alıp kullananlar içinse kitlelerin eğitimi ekonomik büyüme için hâlâ en iyi yoldur.

¹ Science, 10 Temmuz 2015, (3499) 6244,

141-142 Çeviren: Ethem Alpaydın

Kaynaklar

1. G. Tabellini, J. Eur. Econ. Assoc. 6, 255 (2008).
2. D. McCloskey, The Bourgeois Virtues: Ethics for an Age of Commerce (Univ. of Chicago Press, Chicago, 2006).
3. E. Spolaore, R. Wacziarg, J. Econ. Lit. 51, 325 (2013).
4. D. C. North, Institutions, Institutional Change, and Economic Performance (Cambridge Univ. Press, Cambridge, 1990).
5. M. P. Squicciarini, N. Voigtländer, Working Paper 20219, National Bureau of Economic Research (2014); www.nber.org/papers/w20219.
6. L. Tolstoy, War and Peace, chap. 11.01; <http://genius.com/Leo-tolstoy-war-and-peace-chap-1101-annotated>.
7. R. R. Meisenzahl, J. Mokyr, in The Rate and Direction of Innovation, S. Stern, J. Lerner, Eds. (Univ. of Chicago Press, Chicago, 2012), pp. 443-479.
8. R. Hooke, Royal Society Classified Papers xx.50, fol. 94 (1666).
9. S. O. Becker, E. Hornung, L. Woessmann, Am. Econ. J. Macroecon. 3, 92 (2011).
10. J. Mokyr, The Gifts of Athena (Princeton Univ. Press, Princeton, NJ, 2002).
11. J. Mokyr, The Enlightened Economy: An Economic History of Britain, 1700-1850 (Yale Univ. Press, New York, 2010).
12. L. Pritchett, World Bank Econ. Rev. 15, 367 (2001).
13. W. Easterly, The Elusive Quest for Growth (MIT Press, Cambridge, MA, 2001).
14. P. Aghion, P. Howitt, The Economics of Growth (MIT Press, Cambridge, MA, 2009).
15. Encyclopédie Dictionnaire Raisonné des Sciences, des Arts et des Métiers (Briasson, Paris, 1751-1765).